

Rumæniens uddannelsessystem

Rumæniens befolkning er på ca 22 mio men faldende, pga faldende fødselstal og stigende migration.
sprog: rumænsk, ungarsk, tysk, Rroma-dialekter (Rroma er officiel stavemåde for at skelne mellem Romania og Rroma)
skolepligt: 8 år, men reelt 10 år
klasse 1-4: 1.405.308
klasse 5.-10 og 5-12 : 2.212.090
Højere uddannelse: 411.687

I 2009 var 4.4 mio indskrevet i uddannelse. Heraf var 650.000 i børnehaveklasse, 3.5 mio (16% af befolkningen) i grund- og mellemskole, og 650.000 (3% af befolkningen) i videregående uddannelser. I perioden 2005-2015 falder gruppen af 15-25 årige med 30 % faldende fødselstal da flere unge kvinder læser videre

Børnehaveklasse starter fra 3 års-alderen . De fleste børnehaver tilbyder tre programmer i forhold til forældrenes tidsplaner - kort plan (fra kl 8 til 13), medium plan (fra 8 til 15) og lang plan (8 til 17-18)

Grundskolen varer otte år . Næsten alle grundskoler er offentlige. Færre end 2 % af grundskoleelever går i privatskole. Skoler med et godt omdømme er overtegnede endda to eller tre år i forvejen.

80 % af børnene klarer sig på almindelig vis, 15 % skal have særlige instruktion og støtte og 5 % kan ikke nå i den rummelige almindelige grundskole

Alle skoler har skiftehold (oprindeligt pga pladsmangel, men nu en tradition). Således starter skolen for nogle grupper (normalt år I-IV og VIII) kl 7:30 eller 8:00 og slutter kl 12:00 til 14:30, mens andre grupper (år V-VII) starter kl 11:00-13:30 og slutter kl 17:00 til 19:30. Normalt varer en lektion 50 minutter, efterfulgt af en 10 minutters pause (og undertiden en 20 minutters pause). Fra november til marts reduceres nogle skoler lektionerne til 45 minutter og pauser på 5 minutter, da 18:30 eller 19:30 om aftenen er for sent og for farligt et tidspunkt til at forlade skolen i mørke.

Skolen starter i midten af september og slutter i midten af juni . Året er opdelt i to semestre (fra september til januar og februar til juni). En klasse (*clasă*) kan have op til 30 elever (25 anses som optimal).

Karakterer i grundskolen: De første fire år anvendes et system FB-B-S-N , kendt som *calificative*. Karaktererne er *Foarte Bine* (FB) - Fremragende, *Bine* (B) - Godt, *Satisfăcător* (S) - Tilfredsstillende, *Nesatisfăcător* (N) - Mislykket.

Elever , der får N skal tage en omprøve i sommeren med en særlig gruppe af lærere. Hvis resultatet ikke forbedres, vil eleven gå året om. Elevens gennemsnit beregnes ved at der tages hensyn til elevens udvikling.

Ved at anvende en 1-4 værdi for hver prøve i et fag (f. eks hvis en elev har rækkefølgen FB, FB, B, B i matematik), så vil snit-karakteren blive $(4 + 4 + 3 + 3) / 4 = 3,5$, og eleven får karakteren B ,fordi elevens standpunkt er faldet over tid. En serie på B, B, FB, FB vil også være snit på 3,5, men giver karakteren FB, da resultaterne er blevet bedre med tiden.

For 5 til 12. klasse bruges karakterer et 1 til 10-system med 10 som det bedste , 1 som det dårligste og 5 som laveste beståelsesgrad. Disse karakterer gives ud fra ministerielle retningslinjer, og indgår i beregningerne til senere fordeling og optagelse på højere mellemskole.

Efter hvert år beregnes et gennemsnit efter en fire-trins procedure: Først er alle karakterer i et fag tilføjet, og et gennemsnit beregnes ud fra disse karakterer. Herefter samles alle fagenes årlige gennemsnit og man dividerer summen med det samlede antal prøver. Herved dannes det årlige karaktergennemsnit (*Media Generală*). Hvis elevens gennemsnit er under 5 for maksimalt to emner, skal eleven tage en særlig omprøve (*corigență*) i de ikke-beståede fag i august. Består eleven ikke denne eksamen, skal eleven gå hele året om (*repetenție*). Hvis elevens årlige gennemsnit er under 5 i tre fag eller mere, er eleven ikke berettiget til *corigența*/omprøve og skal i stedet gå hele året om

De første fire i grundskolen år bliver eleverne undervist af én lærer (*învățător*) for de fleste fag. Yderligere undervisere er der kun i nogle få specialiserede emner (Fremmedsprog, Introduktion til computere, etc.).

Omfordeling: Skoleklasser omformes og elever omfordeles ved slutningen af 4. klasse, ud fra akademisk potentiale.

Fra og med 5. klasse har eleverne en lærer (*professor*) for hvert fag. For hver klasse er en lærer udpeget til at være klasseleder (*diriginte*), ud over at skulle undervise i et fag. Supplerende rådgivning til elev og forældre gives af en uddannelsesvejleder (*consilier pe probleme de educație*) eller ved en skolepsykolog.

Alle skoler kan oprette interesseklubber udenfor den skemalagte tid, og udbud er overladt til lærerne. Danseklasser, sport, traditioner og historiefortælling, drama, musik, og selv matematik-klubber er populære. Der er mange lokale konkurrencer mellem skolerne, samt landsdækkende konkurrencer (*Olimpiade*) som bliver brugt til at udfordre de bedste studerende. Disse konkurrencer er meget populære og giver mange fordele til de deltagende elever.

Det rumænske grundskolepensum er meget akademisk og krævende. Der er op til 15 obligatoriske fag (normalt 8-13) og op til 5 valgfag (normalt 1 eller 2). Valgfag vælges lokalt af skolen - kendt som skole-besluttet Curriculum (*Curriculum la Decizia Școlii - CD'er*) og er som regel udvidelser til obligatoriske fag.

I grundskolen (8 år) skal eleven have:

- 8 års matematik, rumænsk, musik, kunst og idræt
- op til 8 år religion (enhver tro accepteres); er eleven ateist eller agnostiker, skal et andet fag tages
- 5 år i geografi og historie,
- 6 år i første fremmedsprog (normalt engelsk, men kan også være fransk eller tysk)
- 4 år i andet fremmedsprog (engelsk, fransk, tysk, spansk, italiensk, russisk eller portugisisk)
- 4 års Civic (generel samfundsundervisning med alt fra hygiejne og bæredygtighed til samfundslære)
- 1 år Videnskabsteori
- 4 års Biologi
- 3 år Fysik
- 2 år Kemi,
- 4 år IT, selv om dette emne mange steder er valgfrit alle 8 år

Adgang til højere mellemskole: Ved udgangen af 8. klasse tager alle elever en landsdækkende test *Testarea Națională* (Den Nationale test) i juni. Emnerne er rumænsk sprog og litteratur, matematik og enten geografi eller historie, afhængigt af ansøgerens valg. Desuden prøve i modersmåls-sproget på de etniske mindretals-skoler eller klasser. Beståkravet er 5 for hver af de tre / fire eksamener.

Ved optagelse på en højere mellemskole skal eleven lave en liste over de mellemskoler han eller hun søger ind på, baseret på karakterer og muligheder. Et nationalt edb-system foretager fordelingen ud fra elevønsker og karakterer

En elev med 9,85 gennemsnit (en top 5% karakter) vil helt sikkert komme ind på den ønskede højere mellemskole, mens en elev med 5,50 næsten ingen chance har for at komme på en højt rangeret mellemskole. Baseret på dette 10-tals system er optagelsesgennemsnit for nogle prestigefyldte gymnasier over 9,50 eller 9,60.

Fem typer af gymnasier i Rumænien har adgangseksamen til tertiær uddannelse. Valget af gymnasietype er ikke begrænsende for valgmulighed til videregående uddannelse

Colegiu Militar - 3 gymnasier, der administreres af den rumænske hær. De betragtes som yderst strenge. Juridisk har gymnasierne status som hærenheder; alle elever er medlemmer af hæren og skal overholde hærens regler og bestemmelser, herunder at lys slukkes ved 10 tiden.

Colegiu ekonomiske - En skole med et pensum rettet mod tekniske erhverv eller serviceerhverv. Et karaktergennemsnit 8,00 er normalt nok.

Liceu (Gymnasium) – Et traditionelt alment gymnasium, der giver en af de tilgængelige akademiske programmer. Type af akademisk tilbudte program føjes efter liceum-betegnelsen (f.eks **Liceul Teoretic** eller **Liceul Ekonomis**)

Grup Școlar – Erhvervsgymnasium/Erhvervsskole Hver skole kan tilbyde et eller flere programmer (profil).

Profil Real - det mest krævende af alle de akademiske programmer, og det mest eftertragtede, da det giver den bedste chance for optagelse på universitetet. Der er 15 forskellige fag, med 30-35 timer ugentligt: f.eks er Latin obligatorisk i et år, Matematik for 4 år (5-7 timer / uge - Calculus, Trigonometri og Algebra), Programmering (4 timer ugentlig - 4 år), to moderne sprog, såsom engelsk i 2-6 timer / uge og fransk i 2 timer / uge, også 4 år, Litteratur 3 timer / uge 4 år, geografi, historie, kemi, fysik (alle disse 4 år, 1-2 timer hver uge), økonomi, filosofi, logik, psykologi (1 år hver - 4 år).

Humaniora - Profil Uman ("samfundsfag" eller "sprog") - flere moderne sprog (3 eller 4), latin eller oldgræsk, 4 år, to år for hver af de valgte sociale videnskaber, mere historie og geografi, men næsten ingen matematik, kemi, fysik eller biologi.

Tekniske programmer - Profil tehnic vil give en kvalifikation i et teknisk område som elektriker, industriel maskine operatør, lokomotivfører og mekaniker osv. En masse emner er teknisk baseret, med nogle matematik, fysik og kemi og næsten ingen humaniora.

Erhvervsfaglige programmer - Profil erhvervsuddannelse vil give en kvalifikation i et ikke-teknisk område, såsom børnehaver pædagog, assistent arkitekt eller pædagog. En masse emner er baseret på humaniora, og næsten ingen matematik, fysik eller kemi. Kunst-, musik- og design-gymnasier er grupperet her.

Profil ekonomis vil give en kvalifikation inden for tjenesteydelser, såsom tjener, kok, turisme operatør.

Følgende højere mellemskoler giver ikke adgang til videregående uddannelser:

Skole Håndværk og Industri (Școal de Arte si Meserii) - en to årig håndværkerskole der giver en lavere kvalifikation som sælger eller svejser eller bygger.

Læringskole - en toårig skole, næsten integreret, baseret på mesterlære med en virksomhed, der normalt også hyrer de færdiguddannede.

Mange mellemskoler har deres egne lokale radiostationer, og udgiver månedlige eller halvårslige magasiner

EUD før 1989: Uddannelse i socialistiske Rumænien var et centralt element i det socialistiske samfund og var centralt styret. Alle fra børnehaver til forskerniveau blev undervist i et socialistisk miljø kontrolleret af staten, og deltagelse var obligatorisk op gennem højere mellemskole

Uddannelsesreformer i 1970'erne lagde hovedvægt på de tekniske uddannelser i forholdet to tredjedele tekniske mellemskoler til en tredjedel humaniora-mellemskoler. Dette skyldtes Ceausescu's tro på, at humaniora-studier var

spild af statslige ressourcer, og at intellektuelle ikke var lige så produktive medlemmer af samfundet som dem med tekniske uddannelser.

Pensum var rettet hen mod kommunistisk indoktrinering. Undervisningsmetoder havde fokus på udenadslære til statens eksamener. Der blev lagt meget lidt vægt på kritisk tænkning

Tekniske mellemskoler blev opdelt i tre typer, og elever blev udvalgt til disse på grundlag af eksamensresultat. De bedste elever blev placeret i fysik/matematik-programmer, mellemniveau-elever i elektronik, og det laveste elevniveau blev uddannet i mekanik. Alle elever blev også tvunget til at fuldføre en måneds praktik eller læreplads pr trimester.

Skoler underviste i engelsk, fransk, tysk, spansk, og italiensk. Russisk var ikke i pensum i skolerne på grund af Ceausescus brud med Sovjetunionen i slutningen af 1960'erne.

EUD efter 1989: Med den demokratiske revolution i 1989, der med årene fjernede kommunismen, begyndte det rumænske uddannelsessystem reformprocessen. Uddannelsesreformer blev vedtaget, men gennemførelsen heraf var en langsom proces. Det rumænske pensum blev også ændret fra vægt på udenadslære til en vægt på kritisk tænkning.

En stor del af de uddannede lærere i Rumænien i den umiddelbare post-revolutionære tid var medlemmer af den kommunistiske intelligentsia og / eller det kommunistiske parti. Det gav fortsat problemer i en række skoler, fordi de nye læseplaner ikke blev hurtigt vedtaget, og kommunistiske ideer forblev blandt lærerne. Alle lærere der var aktive medlemmer af det kommunistiske parti blev senere tvunget til at trække sig tilbage.

Siden 1989-revolutionen var der mange problemer, hvad man har betegnet som "kaotisk vækst".

Rektor i Bucharest: *Processen har ikke været reform men 13 års eksperimenter*

Der blev i forbindelse med optagelsen i EU oprettet nye statslige institutioner for at gennemføre en uddannelsesreform. Disse omfattede Institut for Reform, Ledelse og Human Resources (under Undervisningsministeriet); et netværk af pilotskoler, og Det Nationale Råd for Evaluering og akkreditering.

2 % flere dør end fødes, plus migration, manglende entreprenør-ånd. Hvis de migrerede ikke vender tilbage er mange ressourcer spildte, og der er mismatch mellem udbud og efterspørgsel af kompetencer. Det store problem er ikke kun høj ungdomsarbejdsløshed men procenten af unge der efter uddannelse aldrig har fået et job og som alene derfor enten migrerer eller tager en ny uddannelse

Roma-undervisning

Step by step-programmet er et læringsprogram der kører i 13 lande med store roma-grupper og andre nationale mindretal. Temaerne i SBS er: nysgerrighed, initiativ, kreativitet og stædighed; SBS styres gennem manualer, og et bredt kompetenceudviklingsprogram for lærere, sygeplejersker, PPR-medarbejdere og børnehavedere

Der er nu positiv dokumentation for langtidseffekten af modersmålsundervisning (modersmål) samtidig med undervisning i og på andre sprog

Professor i Bucharest: *Hvis skolerne er inkluderende bliver lokalsamfundet det også, restrukturer skolekulturer så de modsvarer mangfoldigheden af elever i lokalsamfundet, fjern alle barrierer, lad forskellene være læringsressourcer og ikke problemer. Disse elever er ikke objekter men subjekter. En rullestol er ikke en barriere, det er dørtrinnet og trappen der er barrierer. Børn der lærer sammen med børn med særlige behov vil lære at ignorere forskelle der bygger på evner, racer og kulturer. Det vi gør for disse børn former også fremtidens samfund når de bliver voksne*

Varierede klassekvotienter: ud fra knappe ressourcer arbejder vi på en intelligent måde med lavere klassekvotienter i udsatte kvarterer og distrikter, og sikrer også de bedste lærere og læringsmiljøer til de fattige områder.